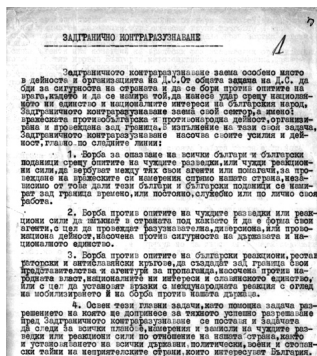

Написано от Христо Христов
Сряда, 16 Февруари 2011 09:46

Външнополитическото разузнаване при комунизма е продукт на редица **секретни решения на Политбюро на ЦК на БКП.**

В развитието си то неотлъчно следва съветския модел на организация и структура.

Преди 9 септември 1944 г. структурата, която се занимава със събиране на разузнавателна информация зад граница, е отделение в системата на царската **Държавна сигурност.**

През 1947 г. в структурата на дирекция „Държавна сигурност“ към главната дирекция на народната милиция е обособен III отдел, на който са възложени разузнавателни функции.

По-сериозното развитие на разузнаването започва в началото на 50-те години. Тогава Политбюро започва да изпитва остра нужда от важна и изпреварваща секретна информация от политическо значение.

Това става особено належащо след 1951 г., когато Гърция и Турция (с най-многочислена армия след тази на САЩ) са приети за членове на НАТО.

На тях се гледа като на пряка заплаха за НРБ и социалистическия лагер в югоизточния фланг на северноатлантическия пакт.

Възприето е положението, че двете южни съседки се използват като бази от

Написано от Христо Христов
Сряда, 16 Февруари 2011 09:46

разузнавателни служби на основните западноевропейски държави и САЩ. Югославия също е приоритет за разузнаването след разрива между Сталин и Тито.

.

Критики на Вълко Червенков към разузнаването

През 1950 г. Политбюро на ЦК на БКП под ръководството на Вълко Червенков обсъжда критичен доклад за дейността на III отдел (разузнавателен) в дирекция „Държавна сигурност“. Посочени са редица слабости – липса на ръководни и оперативни кадри, слаба организационна структура в разузнаването. Със строго поверително постановление висшето партийно ръководство приема, че международната обстановка налага максимално активизиране на външнополитическото разузнаване.

Главната му задача е да насочи всички усилия за разкриване намеренията на Турция, Гърция и Югославия спрямо НРБ. Политбюро утвърждава променя статута на III отдел и го нарича “Отдел за външнополитическо разузнаване”. Взети са и редица мерки, които да подобрят ниската ефективност на разузнавателната дейност.

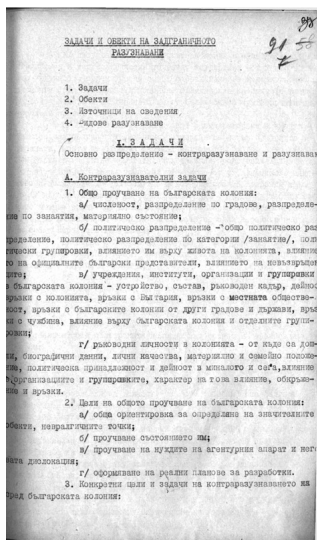
Решено е оперативните работници от разузнаването да преминат задължителна политическа и специална подготовка, а новите назначения в отдела да са строго обвързани с партийната принадлежност на кандидатите. Политбюро гласува и редица финансови стимули за кадрите в разузнаването. Приета е и специална инструкция за

Написано от Христо Христов
Сряда, 16 Февруари 2011 09:46

взаимодействие между външното разузнаване и учрежденията, служещи за прикритие. В нея е уредено разделението на военното и политическото разузнаване и подчинеността им съответно на Министерството на народната отбрана и МВР. В инструкцията е посочено:

„На външнополитическото разузнаване на МВР се възлага да води политическо, научно-техническо разузнаване, да разработва и разузнава централите на реакционната емиграция и вражеските разузнавателни централи и да обслужва оперативно българските официални учреждения и организации в чужбина.“

Политбюро на ЦК на БКП моли за помощ Москва

Политбюро на ЦК на БКП търси помощ в изграждането на външнополитическото разузнаване от Москва. На тази основа през юни 1950 г. съветското и българското правителство договарят строго поверителен ред за установяване на контакт между външнополитическото разузнаване на СССР и това на НРБ.

По това време Министерският съвет се ръководи от Вълко Червенков, за когото след промените Тодор Живков признава, че се е знаело, че той е бил съветски агент на НКВД под псевдонима „Спартак“.

Написано от Христо Христов
Сряда, 16 Февруари 2011 09:46

Целта е двустранен обмен на разузнавателна информация, оказване на помощ в разузнавателната работа срещу капиталистическите страни и съвместно осъществяване на разузнавателни операции.

Договорено е връзката между двете разузнавания се осъществява от представителя на съветското разузнаване в НРБ чрез контакта му с зам.-директора на дирекция „Държавна сигурност“ (ДДС) и лично с началника на III отдел (разузнаването) на ДДС.

„С цел да се запази в тайна контакта между органите на външнополитическото разузнаване на СССР и външнополитическото разузнаване на НРБ от двете страни се вземат необходимите мерки за строго ограничаване на броя на лицата, които имат отношение към тази работа, а също така и за прикриване на дейността на представителите на съветското разузнаване и неговия апарат”, е записано в секретния документ.

От запазената в архивите на ДС кореспонденция между **генералния съветски представител ген. Степан Филатов** в периода 1949-1951 г. с министъра на вътрешните работи и **ръководител на Държавна сигурност Руси Христов** още през 1949 г. по молба на българската страна в МВР е пристигнала първата група съветски съветници офицери в МВР.

Съветски агент на чело на разузнаването

Написано от Христо Христов
Сряда, 16 Февруари 2011 09:46

Българският разузнавателен орган след 9 септември 1944 г. е създаден на основание на указ № 100 от 10 септември 1944 г. и е наречен "Служба за разузнаване" (СР).

[ПРЕМИИ КЪМ ЧАСТ 2](#)